

ВЪЖЪ

ИЗДАВА СЯ ВСЯКЪ СЪББОТЪ.

ЦАРИГРАДЪ, 27 Септември, 1874.

Таз' седмица е много скудна отъ прѣсны политически новини. Вънъ отъ телеграфитѣ, които говорятъ за избиранія на членове на общинѣ области съветы въ Франціи, и споредъ които видна чн, ако и да има пакъ нѣкое висшегласіе съхранителната партія, республиканцитѣ обаче не сѣ останали и тѣ безъ значителни сполуки въ тѣ избиранія, забѣлжителна е повината, който ни съобщаватъ денешитѣ отъ Берлинъ. Споредъ тѣ денешни които не сѣ лишени отъ важность, графъ фонъ Арнимъ, прѣдбывшійтъ посланикъ на нѣмскитѣ имперіи въ Парижъ, былъ запрѣтъ по заповѣдъ на министерството на иностраннытъ дѣла. Графъ фонъ Арнимъ е една известна политическа способностъ, но той е въ сѣщото время и извѣстенъ съперникъ на князя Бисмарка. Както и да е обаче, за причини на сегашното му заприаніе телеграфитѣ дава чн той былъ скрѣтъ до 40 важны политически документи, които сѣ нахѣрвали въ архивитѣ на германското посолство въ Парижъ, и чн той сѣ отказалъ да ги предаде като му ги поискали много пѣти отъ министерството на иностраннытъ дѣла. Споредъ сѣщитѣ телеграфитѣ сѣдлещето щѣло незабавно да разгледа работитѣ, и разумѣва се чн всичкіи политическій свѣтъ сѣ тревожно нетърпѣніе чакъ да види копецътъ на тѣзи расправѣ, които не е отъ обыкновенитѣ въ дипломатическіи крѣтъ. Документитѣ, за които споменахмы по горѣ, сѣ отнасятъ, вѣроятно, до нѣкои си политико-религиозны въпроси, за които другъ пѣтъ другоче е сѣдлѣтъ, както сѣ види, князь Бисмаркъ.

Нека приложимъ, найпослѣ чн жестокостта на князя Бисмарка въ походътъ му срѣщу нѣмскитѣ католици не нахѣрва нито въ Нѣмско общѣ благоприятенъ отзывъ. Ако треба да дадемъ вънъ на два новы телеграфа, видна чн майката на Баварскійтъ царъ, въспитана и порасла въ протестантизмътъ, была вече рѣшена да сѣ отрече тѣ дни отъ него и да влѣзе въ нѣдрата на католическитѣ Църкви. Въ денешитѣ обстоятелства на Нѣмско, това събитіе не е лишено отъ нѣкои важность. Но политиката на князя Бисмарка може да сѣ утѣши, отъ другѣ странѣ, сѣ рѣшеніето на французкото правителство да дигне отъ Чивитъ-Векіи (крайморскій градъ не далечъ отъ Римъ) фрегатитѣ Оперокъ коюто сѣ нахѣрване тамъ подъ расположение на Папата. Единъ телеграмъ извѣщава чн тѣзи фрегата трѣгнала вече за Франціи.

Чуждитѣ апостоли по Българіи.

Възражданіето на едно кое-либо общество е обиколено повечето пѣти отъ безбройны опасности, плодъ не само на невѣжеството но и на разны други обстоятелства. При това, неразборіята е често толкозъ голѣма щото и най-опытното око едва ли може да съзре и да открие истинното и дѣйствителното положеніе. Истина е чн отъ хаосътъ излиза най-сетнѣ свѣтлината и чн често, ако една вода не сѣ разжижи, тя не може и да сѣ изыбистри. Но при събужданіето на единъ който и да е народъ мѣсята обыкновенно толкозъ странни идеи, толкозъ страсти и толкозъ интересы едни на други противоположны щото, ако бы во время да не доде на помощь на този народъ свѣтлината на здравѣтъ наукѣ и на опытитѣ, този народъ сѣ нахѣрва въ очевиднѣи опасность не само да не може за дълго время да излѣзе отъ тѣмнитѣ и отъ хаосътъ, но еще да земне, посредъ този хаосъ и тѣзи тѣмнитѣ, едно такова направление кое-то неусѣтно и несъзнателно да го искара въ трапѣтъ на едикъ смъртоноснѣ гибелъ.

Българскійтъ народъ поиска да сѣ възроди въ отношеніе на църковното си управление: Нищо по-праведно, нищо по-законо! Но, отъ едикъ страхъ, невѣжеството, което бѣх-

мы наслѣдили отъ миналитѣ вѣкове, отъ другѣ странѣ, чуждитѣ интриги коюто сѣ явиха внезапно посредъ нашето общество щомъ почна то да сѣ събужда, побъркаха толкозъ много умоветѣ щото години еще и извънредны усилія ще ни потребатъ, видна, до като додемъ въ едно колко-годѣ правило положеніе, и то сѣ условіе чн отъ сега еще ще сѣ свѣтитъ и ще оцѣнимъ сѣ пѣлно хладнокрѣвие положеніето, въ което сѣ нахѣрвали.

Невѣтъ самъ по себеси — а невѣжеството е не само словомъ но и дѣломъ изворъ на всички злѣны и неразбории — българскійтъ народъ, отъ начало еще на подвигътъ си за своето църковно възраждане, бы окруженъ отъ разны чуждестранны интриги, отъ влияніето на които мнозина еще не сѣ сѣ избавили. Подъ бѣлото ужъ на горещи симпатіи къмъ народното наше дѣло мнозина чужденци сѣ представиха посредъ нашето общество като защитници наши безъ никакъ ужъ заднѣи мисль, когато тѣ друго не правяха освѣтъ да гадаличкатъ народното ни честолюбіе за свои собствени дѣла. Тѣ ни отправиха сладкитѣ си но подлѣ думѣ; тѣ ни принесоха въ своитѣ органы насърчителното си но и лукаво перо; тѣ крокодильски плачаха заедно сѣ насъ за обидитѣ, които прѣтърпѣвахмы, и които искушено тѣ описваха всякога сѣ цѣлъ да не ги заподозрѣемъ нѣкакси въ искренности нѣмъ; тѣ одобряваха, но всякога сѣ задни мисль, нашитѣ умны и безумны постѣпки безъ никакъ разликѣ; нахѣсто да ны отклонятъ отъ всяко лошо направление, тѣ ны насърдчаваха, на-противъ, въ пѣтитѣ на неопытностѣтъ ни; тѣ ожесточаваха борбѣтъ ни срѣщу противницѣтъ ни сѣ единственнѣтъ цѣлъ да ны спечелатъ тѣ сами за тѣхнитѣ кошарѣ; тѣ, облечени сѣ кожѣтъ на лисицѣтъ, сѣ представяха като единственнѣтъ наши приятели, и разнообразно сѣ трудѣха да ны отстранятъ веднажъ за всегда отъ всички други едновѣрны или еднородни, коюто да могатъ така да располагатъ, както тѣ щѣтъ, сѣ народитѣ ни сѣдѣни въ народното ни осамотеніе и расцѣпеніе; тѣ сѣ показваха по Българе и отъ самитѣ Българе и искусно ны фанатизираха вънъ отъ предѣлитѣ за да подсебятъ всичкитѣ ни душевны силы и всичкитѣ ни чувства на своитѣ кровежи; тѣ бѣха изучили твърдѣ добръ землещето върхъ което тикаха оралото на иезуитското си искусство; отъ кадѣто и да идяха, тѣ оцѣняваха българското невѣжество, което нахѣрваха за добръ и сгодѣнъ плячкѣ на тѣхнитѣ алчны и завоевателны желанія въ областѣтъ на свѣститѣ, и, тамъ гдѣто говоряха многоразно за просвѣщеніе, тѣ хвърляха сѣ хитростъ сѣмято на единъ другъ видъ невѣжество; тамъ гдѣто говоряха за истинитѣ и за правдитѣ, тѣ распространяваха разны заблужденія и едно умствено развращеніе; подъ тѣхното влияніе сѣ роди у насъ онакъ равнодушна школа, коюто безотъдно проповѣдва чн не дава едикъ сучупена бодѣ нито за вѣрѣтъ нито за безвѣріето! Колцина млади, въ сѣрдцата на които горѣше священнѣтъ огнь на чистѣтъ патриотизмъ, станаха, безъ да сѣ съятъ, невинны жертвы на тѣи чуждестранны хитролукавщини! Колцина отъ нашитѣ сънародницѣ, въ простодушнѣтъ си искренности, сѣ който сѣ отличава въобще нашѣтъ народъ, сѣ увлѣкоха да повѣрватъ на думѣтъ на янитѣ и на тайнитѣ чуждестранны апостоли и на тѣхнитѣ невѣжды привърженици, толкозъ по-опасны и по-заразителны колкото сѣ по-ближни сѣ насъ по еднаквостѣтъ на происхожденіето си! Завѣсата е днесъ паднала вече и на мнозина очитѣ сѣ отвориха за да видатъ сѣщностѣтъ на работитѣ и да оцѣнятъ дѣйствителното положеніе. Но сѣмято на лѣжѣтъ и на заблужденіето не е еще изчезнѣло съвършенно, и има еще, за зѣмъ честь, мнозина изпомежду насъ, отъ които едни явно, други тайно, ставатъ отзывъ на чужды идеи, на чужды мисли, на чужды поученія за нашето църковно устройство и за нашето чн-стонародно развитіе! Времято и горчивитѣ

опытъ не ни сѣ свѣстили еще, както сѣ видѣ, и нѣи имамы и днесъ еще злочеститѣтъ да не сѣ лишени съвършенно отъ леучитѣ, които даватъ нѣрѣтъ на грубото си невѣжество сѣ безсѣиитѣ си проповѣди чн напредѣтътъ былъ ужъ несъмѣстенъ сѣ религиознитѣ вѣрованія, които съставляватъ това що сѣ казва православно общество.

Горнитѣ мисли ни сѣ вдѣхнаха отъ нѣкои си печални свѣдѣнія, които ни сѣ доставиха тѣ дни отъ разны мѣста на българскитѣ епархіи — а именпо отъ Пловдивъ, отъ Пазарѣджикъ, отъ Панагюрище, отъ Самоковъ, отъ Разлогъ, отъ Ямболъ и отъ други еще нѣкои мѣста, гдѣто нѣкои леучитѣ, въ тайнѣ и явенъ сѣюзъ сѣ нѣкои извѣщници, прѣдъ очитѣ на които вѣрата и народностѣ сѣ предметъ на търговіи, злоупотребляватъ разнообразно сѣ простодушіето на народитѣ ни и правятъ всевъзможны усилія за да расклатѣтъ помежду му религиозното чувство за своитѣ собствени ползѣ. Протестанството сѣ труди днесъ по насъ да не остане въ апо-столскитѣ си походы по-долне отъ усиліята на католическитѣ пропагандѣ. То сѣ ползува отъ днешното ни разстройство, за продълженіето на което и всякояко работатъ тайнитѣ му и явны сѣюзници, като да може да сѣ вдѣвори въ нашитѣ общества въ ущѣрбъ на народното ни вѣроисповѣдно единство. Нѣи и другъ пѣтъ казахмы чн православната Църква, на коюто старостѣтъ и чистотѣтъ днесъ припоизнаватъ всичкитѣ истинно образованы мѣжѣ, нѣма никакъ нуждѣ отъ лѣжливѣтъ свѣтлинѣ на протестантитѣ за религиозното възпитаніе и за просвѣщеніето на своитѣ чада. Това разумѣватъ до нѣкадѣ и самитѣ чуждестранны апостоли, както и нѣколото тѣхни привърженици, та за това, при миссионерското си облекло, тѣ сѣ нахѣтѣтъ еще и сѣ блестящото облекло на распространители ужъ на цивилизаціитѣ като искусство внушаватъ на неопытны и невинны нѣкои си млади идеитѣ чн ужъ напредѣтътъ не былъ възможенъ за ошія народы, които не исповѣдатъ протестанството, тѣи както преди години поучаваха католицѣтъ, та чн и днесъ еще неоправдими нѣкои-си ученици отъ иезуитскитѣ школитѣ проповѣдватъ тайно чн само сѣ западнитѣ религиозны вѣрованія е възможенъ по насъ напредѣтътъ, когато православіето значило ужъ назадничавость, а еще и грѣцизмъ!! Това е една историческа лѣжа, върхъ коюто нѣи наскоро ще сѣ повѣримъ. За сега нѣи привличама строгото вниманіе както на свѣтитѣ старцы тѣи и на всичкитѣ здравомыслищи людіе върху днѣженіята и постѣпкитѣ на протестанскитѣ привърженици. Ексархіята ни и вѣроисповѣданіето ни сѣ обиколени отъ хилядо опасности. Нѣи казвамы това откровенно и безъ никакъ забикалки; що ставѣ за да сѣ предвари зло? Почти нищо! Но время е да сѣ събудимъ, да сѣ събудимъ толкозъ по скоро и по трезвенно колкото привърженицитѣ на протестанскитѣ апостоли козвѣдѣствуваха разнообразно като сѣ крѣятъ подъ блестящото було на единъ распаленъ ужъ и неустанчивъ патриотизмъ!

ВЪНШНИ НОВИНИ.

Францъ Иосифъ въ Чешско. — Англійскитѣ вѣстникѣ *Стандардъ* пише за пѣтуваніето на Франца Иосифа въ Прагъ слѣдующето: «Ако сѣднитѣ споредъ горешото приеніе на австрійскитѣ Императоръ отъ Пражскитѣ жители, видна чн чувствата на чешскитѣ народъ сѣ сѣ измѣнили съвършенно въ едно шестогодишно разстояние. Францъ Иосифъ ходи въ Прагъ и на 1868, по тогава прѣимѣтъ му тамъ бѣше само официаленъ; жителитѣ сѣ показваха хладнокрѣвны. Днесъ сѣидитѣ Чехи нѣмѣха нѣрѣтъ въ ентузіазмѣтъ си. Всички прѣиха Императорѣтъ сѣ въехищеніе. При всяко това сѣмѣло бы было да заключимъ отъ това въехищеніе чн не сѣ съществувѣла вече никакътъ народенъ въпросъ въ Чешко. Истина е чн нѣма народны исканія ле-

Годипнитѣ спомоществованія за вѣтрѣ въ Държавѣтъ сѣ нѣтъ (5) бѣлы меджидіета, а за на вѣнъ отъ Държавѣтъ сѣ приурѣтъ пощенскитѣ разноски. Спомоществованіето за шестъ мѣсецы е двѣ и пол. (2 1/2) бѣлы меджидіета. Велико спомоществованіе сѣ предѣлача.

За извѣстіята и за други частны помѣстѣванія ще сѣ плаща по 2 гр. на реда.

Спомоществованіята започнуватъ отъ всякій мѣсяцъ.

жаци на основы по слабы; чешската независимостъ не сѣществувѣла отъ три вѣкове насамъ, и нѣма причинѣ поради коюто да сѣ скѣса вѣрѣката коюто сѣединява тѣи тѣсно Чешско сѣ Австрійскъ. Двойственното (двоалистно) начало, което сѣ приспособи на Унгаріи, не е еще испытано, а може бы да нѣма и силѣтъ да утрае въ едикъ даденнѣ минутѣ; Австрія сѣ подчинни наистинѣ на обстоятелства по силны отъ волѣтъ и, и Унгарцитѣ сѣ удовлетворени безъ да сѣ придобили въсѣщо що желѣйтѣ. Чешско сѣ нахѣрва може бы въ сѣщото положеніе; то нека едикъ съвършенъ автономіи, но то ще сѣ благодарн и сѣ онова което има. Чешско, впрочемъ, сѣ наслаждава сѣ едно извѣрѣдно економическо благосостояніе. То има многобройны училища, а религиознитѣ распри му сѣ неизвѣстны поради вѣротърпимостѣтъ. Сегашното посѣщеніе на Императора ще уталожи колко-годѣ областнитѣ страсти на Чехитѣ; казва се чн тѣзи разпородна австрійска имперія треба да има нѣкои тайнѣ силѣ за да сѣ съхранива така при толкозъ мѣжнотин; истината е чн Европа въ всякій случай има голѣмъ интересъ да желае горещо съхраненіето и единството ѣ.

Румѣнскитѣ млади и Г-нъ Тьеръ. — Мнозина отъ румѣнскитѣ млади бѣха испроводили на бывшійтъ прѣдсѣдатель на французскитѣ республика, Г-нъ Тьеръ, единъ медалионъ въ знакъ на глѣбкото нѣмъ почитаніе къмъ този старѣтъ и мѣдрѣ държавенъ мѣжѣ. Г-нъ Тьеръ въ отговорѣ сѣ едно краснорѣчиво пиемо, отъ което извличама слѣдующето: «Пристигналъ въ крайтъ на попрището си, и желѣтъ да сѣ увѣри добръ за бѣдѣщето на отечеството ми, азъ обрѣщамъ сѣ въдоволствіе погледѣтъ въ нѣмъ младажѣтъ не само въ Франціи, но и въ нѣи вѣста които сѣ предопредѣлены да сѣ наши приятели и азъ гледамъ сѣ радостѣтъ на надеждѣтъ този младажѣ въодушевенъ отъ толкозъ добры чувства. Румѣнскитѣ младажѣ е прилежѣтеленъ, ученолюбивъ, горещъ за напредѣтътъ, залюбенъ за свободѣтъ и за независимостѣтъ на Румѣнскитѣ. Азъ му сѣ сърадавамъ за това, по его що си и позволявамъ да му кажа: «Обычайте свободѣтъ; не свободѣтъ, коюто трае единъ дѣнь и коюто сѣ придобива сѣ насилственны увлеченія, но свободѣтъ, коюто сѣ придобива чрезъ редѣтъ, чрезъ постоянството, чрезъ непрерывнѣтъ напредѣтъ; тази свобода трае, защото тя е само заслужена. Обычайте независимостѣтъ, като си припоминате обаче въ сѣщото время чн, както за народитѣ така и за частнитѣ лица, благоденствіето не може да сѣ грѣси наздраво другаѣ освѣтъ въ общото благоденствіе; та за това почитайте мѣрѣтъ на свѣтитѣ, мѣрѣ толкозъ драгоцѣненъ, особенно за народитѣ, на които независимостѣта е новородена, защото, въ боятъ, тази независимостъ сѣ играе като на таеи. Бѣдете сѣединени, кротки, прилежѣтелни, и сторете така щото Европа да ви уважава — както вече и почнахте да правите — и това ще бѣде най здравото средство да обезпечите вашѣтъ независимостъ и вашѣтъ свободѣ. Извинете мя за гдѣто ви отговарямъ на симпатіитѣ ви сѣ свѣтитѣ; така правятъ обыкновенно членѣцитѣ, коюто сѣ минали презъ свѣтитѣ, коюто го познаватъ и коюто сѣ готвятъ да го оставятъ. Тѣи свѣтитѣ, азъ ви ги давамъ като искренѣтъ прѣятеи на вашѣтъ благороденъ народъ, коюто прѣе цивилизаціитѣ отъ Римлянитѣ, и коюто на драго срдѣце дохожда днесъ да ѣхъ грѣенъ въ Франціи. Имате право да ѣхъ грѣенѣ въ нѣи, защото, вѣрвайте мя, ако Франція, толкозъ често благополучна въ ужаснѣтъ нѣрѣ на боятъ, не бы благополучна и тоѣи пѣтъ, това не произлѣасе отъ забравяніето на старитѣ ѣ качества; та о-става пакъ единъ отъ найпросвѣщенитѣ, най благороднитѣ и найхрабрѣтъ народы на земѣтъ, и тѣи ще бѣде всякога въ числото на ошія народы гдѣто хората ще ходѣтъ да трѣентъ чело-вѣческитѣ знанія. Франція ви обича, ви оцѣнява, и азъ ви препращамъ молитествованіята и надеждѣтъ ѣ.

Парижъ, 22 Септември 1874.

А. Тьеръ.

